

EMPOWERING
EHEA Paris 2018
EUROPE'S YOUTH

Conférence ministérielle européenne
pour l'enseignement supérieur

Párizsi nyilatkozat

Párizs, 2018. május 25.

Mi, felsőoktatásért felelős miniszterek, akik 20 évvel a Sorbonne-i nyilatkozat aláírását követően, 2018. május 24-25. között Párizsban találkoztunk, az Európai Felsőoktatási Térség kiépítése terén az elmúlt két évtizedben elért előrelépés ünneplése mellett határozott és nagyratörő vállalásokat is kívánunk tenni annak további fejlesztésére.

Büszkék vagyunk a bolognai folyamat eddigi eredményeire. Valami különlegeset hoztunk létre: az Európai Felsőoktatási Térséget (EFT), ahol az európai szinten egyeztetett célokat és szakpolitikákat a nemzeti oktatási rendszerek és felsőoktatási intézmények valósítják meg. A kormányok, a felsőoktatási intézmények és az érdekeltek együtt formálják a felsőoktatás kereteit, és a térség jól mutatja, milyen eredményeket hozhat a kormányok és a felsőoktatási szektor közötti folyamatos párbeszéd és közös erőfeszítés. Az Európai Felsőoktatási Térség révén megteremtettük a nagyszabású hallgatói mobilitás lehetőségét, és felsőoktatási rendszereink összehasonlíthatóságának és átláthatóságának javításán túl növeltük azok színvonalát és vonzerejét is. Az EFT elősegíti a kölcsönös megértés és bizalom kialakulását, és erősíti a felsőoktatási rendszerek közötti együttműködést.

Az Európai Felsőoktatási Térség alapelvei a tanulás és tanítás szabadsága és integritása, az intézményi autonómia, a hallgatók és oktatók részvétele a felsőoktatás irányításában, valamint a felsőoktatásért és a felsőoktatás által viselt társadalmi felelősség. Tekintettel a kihívásokra, amelyek egyes tagországokban ezeket az alapértékeket az elmúlt években érték, határozott vállalást teszünk arra, hogy a politikai párbeszéd és együttműködés erősítésével előmozdítjuk és védjük őket az Európai Felsőoktatási Térség teljes területén.

A Sorbonne-i és a bolognai nyilatkozat óta a térség felsőoktatási rendszerei és intézményei egyaránt jelentős reformokon estek át. Egy olyan pillanatban, amikor Európa fontos társadalmi kihívásokkal néz szembe - a munkanélküliségtől és a társadalmi egyenlőtlenségektől a migrációval kapcsolatos problémákon át a politikai polarizáció, a radikalizáció és az erőszakos szélsőséges erőődéséig - a felsőoktatás döntő szerepet játszhat, és azt is kell játszania a megoldások keresésében. Kulcsszerepet kell vállalnia továbbá a nyilvános vita és döntéshozatal alapjául szolgáló tények meghatározásában. Azzal, hogy lehetőséget biztosít a hallgatók és más tanulók számára az ismereteik egész életen át tartó fejlesztésére, a felsőoktatás javítja elhelyezkedési esélyeiket, és ösztönzi a demokratikus társadalomban való aktív polgári szerepvállalásukat.

Ezért olyan szakpolitikák kidolgozására teszünk vállalást, amelyek ösztönzik és támogatják a felsőoktatási intézményeket abban, hogy a kultúrák közötti megértés és az aktív állampolgárság erősítésével, az etikai kérdések előtérben tartásával, valamint a felsőoktatáshoz való igazságos hozzáférés biztosításával betöltsék társadalmi feladatukat, és hozzájáruljanak egy összetartó, befogadó társadalom létrejöttéhez.

Az elfogadott reformok végrehajtása

Amint az a bolognai folyamat megvalósításáról szóló 2018. évi jelentésből kiderül, további haladást értünk el, ám annak mértéke mind az egyes szakpolitikai területek, mind az országok tekintetében egyenetlen.

A minőségbiztosítás kulcsfontosságú mind a kölcsönös bizalom megteremtéséhez, mind a mobilitás növeléséhez és a képesítések és tanulmányi időszakok igazságos elismeréséhez az Európai

Felsőoktatási Térségben. Ezért elismerjük a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei (ESG) nemzeti és intézményi gyakorlatba történő átültetése terén a legtöbb országban elért előrelépést, és vállaljuk, hogy megszüntetjük a nemzeti jogszabályokba és előírásokba történő átültetésük még fennálló akadályait. A közös képzések és közös oklevelek kidolgozásának ösztönzése érdekében lehetővé tesszük és segítjük továbbá a közös képzések minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés alkalmazását a felsőoktatási rendszerekben. Üdvözöljük a Külső Minőségbiztosítási Eredmények Adatbázisát (DEQAR), és előmozdítjuk a létrehozását.

Az európai felsőoktatási térségbeli mobilitás és elismerés további erősítése érdekében lépéseket teszünk annak biztosítására, hogy az EFT tagországokban szerzett, hasonló felsőoktatási képesítések kölcsönös alapon automatikusan elismerésre kerüljenek a többi tagországban is, akár tanulmányok folytatása, akár a munkaerőpiacra való belépés céljára. Ennek érdekében megújítjuk az európai kreditátviteli rendszer teljes körű, a 2015. évi ECTS Felhasználói Kézikönyvben foglaltak szerinti megvalósítására tett vállalásunkat.

Lépéseket teszünk az Európa Tanács/UNESCO Lisszaboni Elismerési Egyezménye és a kapcsolódó ajánlások megvalósítása érdekében, különösen a menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és a menekültekhez hasonló helyzetben lévő személyek képesítésének elismerése terén. Sürgetjük az átjárható digitális megoldásokkal támogatott, átlátható eljárások bevezetését a képesítések és a korábbi tanulmányok és tanulmányi időszakok elismerése terén.

Jóváhagyjuk a javasolt módosított oklevélmellékletet, és vállaljuk annak azonos formában történő bevezetését a Lisszaboni Elismerési Egyezmény és az Europass keretrendszerén belül. A hallgatók és a diplomások mobilitásának további fokozása érdekében üdvözöljük és támogatjuk az olyan kezdeményezéseket, mint az oklevélmelléklet digitalizálása, és vállaljuk, hogy támogatjuk a felsőoktatási intézményeket a biztonságos, géppel olvasható, átjárható formátumú hallgatói adatok adatvédelmi jogszabályokkal összhangban történő cseréjében. Érdeklődéssel tekintünk az Európai Hallgatói Kártyára vonatkozó uniós kísérleti projektre, amelynek esetleges kiterjesztése támogathatja és elősegítheti a hallgatói mobilitást az EFT teljes területén.

Sok rendszerünkben az ECTS alapú, rövid ciklusú tanidejű képesítések egyre növekvő szerepet játszanak a hallgatók munkába állásra és további tanulmányokra való felkészítésében, valamint a társadalmi kohézió erősítésében azzal, hogy megkönnyítik a hozzáférést sok olyan személy számára, akiknél másként a felsőoktatás lehetősége sem merült volna fel. A rövid tanidejű képesítéseket ezért önálló képesítésként építjük be az Európai Felsőoktatási Térség átfogó képesítési rendszerébe (QF-EHEA). Minden ország önállóan dönthet a rövid tanidejű képesítések saját nemzeti rendszerébe történő integrálásáról és annak módjáról.

Az európai felsőoktatási térségben rejlő lehetőségek teljes kiaknázása: továbblépés a megvalósítás terén

Elismerjük, hogy a bolognai folyamatból következő reformokhoz a közösen elfogadott célok és kötelezettségvállalások sikeres megvalósítása és teljes körű felvállalása szükséges az EFT minden országában. A vállalások teljesítése a nemzeti szakpolitikai döntéshozók, állami hatóságok, intézmények, oktatók, hallgatók és más érdekelttek közös erőfeszítései, valamint az EFT szintjén zajló koordináció függvénye.

Az európai felsőoktatási térségben rejlő lehetőségek teljes kiaknázásának és a legfontosabb bolognai kötelezettségvállalások teljesítésének biztosítására egy strukturált, a szolidaritáson, együttműködésen és kölcsönös tanuláson alapuló, konzultatív támogatási megközelítést fogadunk el. A 2018-2020. közötti időszakban a tematikus konzultációs csoportok a következő három kötelezettségvállalásra összpontosítanak, amelyek kulcsfontosságúak a minőség és az együttműködés megerősítéséhez és támogatásához az európai felsőoktatási térségben:

- az EFT átfogó képesítési keretrendszerével és az ECTS első és második ciklusa szerinti oklevelekkel kompatibilis, három ciklusra épülő rendszer;
- a Lisszaboni Elismerési Egyezménynek való megfelelés, és
- a felsőoktatás minőségbiztosítása európai sztenderdjei és irányelvei szerinti Irányelveinek megfelelő minőségbiztosítás.

A Bolognai Utánkövetési Csoportot (Bologna Follow-Up Group, BFUG) megbízzuk a fenti konzultatív támogatási megközelítés végrehajtásával, koordinálásával és figyelemmel kísérésével. Ezt a feladatot az e

célra létrehozott, a bolognai folyamat megvalósítását koordináló csoport segítségével látja el. A koordináló csoport elemzi a konzultációs támogatás első körét, a BFUG csoporton keresztül javaslatot tesz a tevékenység jövőbeni irányára, és az EFT minisztereinek következő konferenciáján, 2020-ban beszámol nekünk.

Ösztönözzük az Erasmus+ program használatát az együttműködés mobilitáson túli erősítésére és előrelépés elérésére a legfontosabb kötelezettségvállalások terén.

Fehéroroszország 2015-ben egy közösen elfogadott menetrend szerint csatlakozott az Európai Felsőoktatási Térséghez. Bizonyos kezdeti reformok elindultak, de továbbra is jelentős kihívások állnak fenn. Üdvözljük Fehéroroszország elkötelezettségét amellet, hogy partnereivel együttműködve, azok támogatásával végrehajtja a 2018-2020 közötti időszakra vonatkozó javasolt stratégiát.

Innováció a tanulás és a tanítás terén

Az elmúlt 20 év során a bolognai folyamat fő küldetése és a strukturális reformok fő célja a tanulás és a tanítás minőségének és célorientáltságának biztosítása és fokozása volt. Az egész életen át tartó tanulás egyre fontosabb mind a társadalom és a gazdaság, mind a polgárok jóléte szempontjából. Eljött az ideje, hogy az innovatív tanulási és tanítási gyakorlat terén folytatott együttműködés is bekerüljön az Európai Oktatási Térség fő jellemzői közé. Ezért vállaljuk, hogy új, befogadó megközelítéseket dolgozunk ki a tanulás és a tanítás folyamatos továbbfejlesztésére az Európai Felsőoktatási Térségben, ami csak akkor lehet sikeres, ha ennek során az európai felsőoktatási közösség tagjaival szoros együttműködésben, a tanulás és tanítás szabadságát és az intézményi autonómiát mindenben tiszteletben tartva járunk el.

Az Európai Egyetemek Szövetsége által az elmúlt évben létrehozott Európai Tanulási és Tanítási Fórum sikere bizonyítja a tanulás és tanítás terén folytatott együttműködés értékét, a benne rejlő lehetőségeket, valamint a felsőoktatási intézmények, oktatók és hallgatók számára jelentett kézzelfogható előnyöket. A nemzeti szintű intézkedések mellett ezért közös európai kezdeményezéseket dolgozunk ki a - saját országainkban és azokon kívül fellelhető jó gyakorlatokon alapuló - innovatív tanulási és tanítási gyakorlatok széles körének támogatására és ösztönzésére.

Ez magában foglalja a hallgatóközpontú tanulás és a nyitott oktatás továbbfejlesztését és teljes körű megvalósítását az egész életen át tartó tanulás keretein belül. A változatos tanulási módszereket és rugalmas tanulást kínáló tanulmányi programok elősegíthetik a társadalmi mobilitást és a folyamatos szakmai fejlődést, miközben bármely életszakaszban lehetővé teszik a felsőoktatásba való belépést és a tanulmányok befejezését.

Támogatjuk a felsőoktatási intézményeket a tanulási és tanítási stratégiáik kidolgozásában és továbbfejlesztésében. Ösztönözzük továbbá őket arra, hogy kínáljanak interdiszciplináris képzéseket, és kombinálják az elméleti és a munka alapú tanulást. A hallgatóknak a felsőoktatás minden szintjén találkozniuk kell kutatással vagy a kutatáshoz és innovációhoz kapcsolódó tevékenységekkel ahhoz, hogy kialakulhasson az a kritikus, kreatív gondolkodás, amely képessé teszi őket a jövő kihívásainak megválaszolására. Ennek érdekében vállaljuk, hogy erősítjük az oktatás, kutatás és innováció közötti szinergiákat.

A társadalom minden területén jelen lévő digitalizáció potenciálisan átalakíthatja mind a felsőoktatás megvalósítását, mind a különböző életszakaszokban folytatott tanulás módját. Arra kérjük a felsőoktatási intézményeket, hogy készítsék fel a hallgatóikat, valamint támogassák oktatóikat abban, hogy kreatívan cselekedjenek a digitális környezetben. Az egész életen át tartó, rugalmas tanulás ösztönzése, a digitális készségek és kompetenciák elsajátítása, az adatelemzés és az oktatással kapcsolatos kutatások és előrejelzések fejlesztése érdekében a nyitott és a digitális oktatást gátló szabályozási akadályok megszüntetésével képessé tesszük oktatási rendszereinket arra, hogy megfelelő minőségbiztosítás mellett jobban kihasználják a digitális és a vegyes oktatás lehetőségeit. Felkérjük a BFUG csoportot, hogy a következő munkavégzési periódusban lépjen előre a digitalizáció kérdéskörében.

Tekintve, hogy a magas színvonalú tanítás a magas színvonalú oktatás nélkülözhetetlen feltétele, a felsőoktatási pályán való előrelépésnek a sikeres kutatási és színvonalas tanítási tevékenységen kell alapulnia, a tágabb értelemben vett társadalmi hozzájárulást is figyelembe véve.

Előmozdítjuk és támogatjuk a felsőoktatásban dolgozók pedagógiai képzésére és folyamatos szakmai fejlődésére vonatkozó intézményi, nemzeti és európai kezdeményezéseket, és megvizsgáljuk, hogyan

lehetne jobban elismerni a színvonalas, innovatív tanítási tevékenységet a pályájuk során.

2020 után: nagyratörőbb célok az EFT számára

Az Európai Felsőoktatási Térség bizonyította az európai felsőoktatási együttműködés egyedülálló keretrendszereként betöltött szerepét. Továbbfejlesztéséhez megerősítjük a tudományterületeken és határokon átnyúló együttműködések, valamint kidolgozzuk a tanulás és tanítás befogadó, innovatív megközelítését. Felkérjük a BFUG csoportot, hogy 2020-as ülés előtt nyújtson be javaslatokat arra vonatkozóan, hogyan tudja a felsőoktatás teljes mértékben betölteni szerepét a társadalom előtt álló kihívások leküzdésében.

Az oktatók, hallgatók és kutatók mobilitásának fokozása, valamint az európai felsőoktatási térségbeli közös képzési programok számának növelése érdekében ösztönözzük és bővítjük az integrált, nemzetek közötti együttműködést a felsőoktatás, a kutatás és az innováció terén. Érdeklődéssel tekintünk az „Európai Egyetemek” című, új, európai uniós kezdeményezésre, és valamennyi felsőoktatási intézményt ösztönzünk az ilyen új rendszerekben való részvételre. Felkérjük a BFUG csoportot, hogy 2020-ig vegye fel a kapcsolatot az Európai Kutatási Térséggel és Innovációval Foglalkozó Bizottsággal (ERAC) az EFT és az Európai Kutatási Térség (ERA) közötti szinergiák kiaknázása céljából.

Vállaljuk, hogy erősítjük a felsőoktatás szerepét bolygónk és társadalmunk fenntartható jövőjének biztosításában, és megvizsgáljuk, hogy az Európai Felsőoktatási Térség minisztereiként miként járulhatunk hozzá az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez globális, európai és nemzeti szinten.

A Bolognai Szakpolitikai Fórum nyomán megbízuk a BFUG csoportot azzal, hogy kezdeményezzen globális szakpolitikai párbeszédet a más régiókkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott rendszeres együttműködés erősítése érdekében. A párbeszédnek a közös érdekekkel, például a befogadó társadalommal és a felsőoktatás szerepének kiszélesítésével kapcsolatos kölcsönös tanulásra és közös kezdeményezésekre kell összpontosítania. Üdvözljük az UNESCO felsőoktatási képesítések elismerésére vonatkozó globális egyezményével kapcsolatban végzett munkát.

Tudatában vagyunk annak, hogy további erőfeszítések szükségesek a felsőoktatás társadalmi dimenzióinak megerősítéséhez. Azon vállalásunk teljesítése érdekében, hogy az európai felsőoktatási intézményekbe belépő és ottani tanulmányait elvégző hallgatók tükrözzék az európai népelemek sokszínűségét, javítjuk a nem kellően reprezentált és a sérülékeny csoportok hozzáférését és tanulmányaik befejezését. Ebből adódóan megbízuk a BFUG csoportot azzal, hogy az EFT minisztereinek következő konferenciájára vigye tovább ezt a kérdést.

Felkészülés az EFT minisztereinek 2020. évi konferenciájára

Megbízuk a BFUG csoportot azzal, hogy 2020-as konferenciánkra készítsen beszámolót a bolognai folyamat megvalósításáról, amelyben értékeli a bolognai folyamat indulása óta az Európai Felsőoktatási Térségben végbement legfontosabb fejleményeket, köztük a 2009-ben, Leuvenben/Louvain-la-Neuve-ben elfogadott mobilitási cél teljesülését.

Felkérjük továbbá a BFUG csoportot, hogy a felsőoktatási intézményekkel, oktatókkal és hallgatókkal szorosan együttműködve nyújtson be javaslatokat a következő évtized legfontosabb prioritásaira, valamint az EFT irányítására.

Hálásan elfogadjuk Olaszország felajánlását az EFT következő miniszteri konferenciája és a Bolognai Szakpolitikai Fórum megrendezésére 2020-ban.

Függelékek

Elfogadott intézkedések:

- Strukturált konzultatív támogatási megközelítés alkalmazása a három legfontosabb bolognai kötelezettségvállalás teljesítésére
- Fehéroroszországi stratégia a 2018-2020 közötti időszakra
- A rövid ciklusú képesítések önálló képesítési szintként való beépítése az Európai

Felsőoktatási Térség átfogó képesítési rendszerében (QF-EHEA)

- Módosított oklevélmelléklet, és ajánlás annak azonos formában történő bevezetésére a Lisszaboni Elismerési Egyezmény és az Europass keretrendszerébe